

mēsthe geest valt. se
yt naet datet mit bit
terheit ontfange wer
de. en die bitterheit
dringet wt die gebre
kelicke in valle. en be
hnedt den geest in sy
re puerheit. Mer als
die geest is sonder al
gebrekelicke in valle
in ene puer aenschou
wen gotlickes wesens
se is hij in syne ge
rechticheit daer hem
god in gestape heft
van nature. En daer
hij wt toe gecome is vā
genade. se en wort
hij niet bedromet mit
hi is vheue bone alle
dat den effnisse in br
gen mach. en is daer
in gecome daer alle
vriend en genediche
in licht. Toe de vierde
male se lydt die me
sche en dat hi is in
gade. En dat gestiet
dan als de geest van
genade ontnome wort

alle ongelichheit end
in ene gelichheit gesat
wort. se is hi de wer
kes gades ontfendic
en in die ontfendich
wertt god. en die geest
lydt dat wert gade
Du sech my vandy
seste gebade.
Hier na volget dat
seste gebor die meest

Du salt wete
dat got toe
den seften
male gebort en spit.
En en salt gēne on
aenschheit den. noch di
ene niet breke. End
hier in heft god alle
oncrysthe lust vade
en aldus heft dit ge
bor drie sijn. Als die
leerres segge. Die
werste is dat me niet
lychamlidē en sal valle
tegen dit gebor. Hier
tegen misdaen vole me
sche. Toe den werste
daen daer sūnd van
dis gebore wegen

alle die gone die daer
hichamlic vallen on
omshet en niet ind
echt en syn. Dit stief
Sine panivel totte va
ephesos. **T**ax de and
ren male alle die go
ne die knysheit ge
lanet hebn. sy sy in
ar: off daer baten
als die valle dat is dat
sunde. mer als die
mesthe die knysheit
gelanet hebn mit
andsh mesthe die ar
knysliche gelanet hebn
te leue. off mit rey
ne medhe tot ghe
brede come. se is die
zetsunde noch vol e
swaert. **T**ax de der
zen male alle die go
ne die inder edhtscap
niet ontzcht sieten.
verentlick als die go
ne den die ene and
ren te hoie. off des
ghedres. **T**ax de vier
den male alle die go
ne die inder edht mit

recht sette. en daer mer
treden dat is dat smde
Tax den vijffte male alle
die gone die die inder
edht myt arre edht
vrouwe anders niet
dan echte werke dryne
en sulle. **W**ant alst ge
saet op heilige tyden
off tot omredten tyde
off allene van begerete
quader lust die me zoch
volbrenge wold myt
hem al en weer syn edht
gegade niet dat is alle
zetsunde waer der pun
een is **Die ionger**

WDe wale zatter
my niet aenen
greet sedh my zoch wane
dat die edht lude sonder
sunde bij malcand're
slape moge mitte wer
ken. **Die meester**

HEt syn drie dm
gen die edhte
werke onestuldighe
waer der ene is. **D**at
ierst is alst gestet
omder kinder wille

en die kinder meyne
totte gotliche dienste
te halde als alle kerste
lude schuldich sijn.
Dat ander alset ge
siet van gelijck samelijc
wegen des echten ban
des. **D**at derde is alst
ge siet om quaet v
maet te stouwe aen
sine gegade. Als een
vrouwe aer daer ome
ontgeet myt hore
ma op dat hy niet
tot andere vrouwe
en gae. en als een ma
dat selue meynt te
verhinde aen sijnre
vrouwe. **I**n desen
drie manieren en ge
schiet gene dat sijnde
aer die ierste die wy
sen sijn lonelich en
loerber. **H**er weet
datme inder derder
wijsen hyderlich mach
valle datter dat sijnde
is. **D**aer om sullen he
die echte lude deser
salke smederlinge vli
tigte te huede.

Sed die iunger
my behaert tot
eene echtscap datme
se recht ordemerlich
hold. **D**ie meyster

Daer hore te ses
punte. **D**at ieste
is recht liefde. **W**at
die ene gegade salde
andere recht heft he
en gene gedelicke
liefde tot nyemant
hebn. **W**ant alle me
sthe sullen in deser wy
sen dat sine in oet
herre. dan alleen sijn
echte gegade sal in
hem leue. **E**n dat
meynde god dat hy
sprack. **D**aer om wort
die mesthe vader en
moeder latende. en
wort aenghange
sine echten gegade
Dat ander is dat er
re een den andere ont
sien sal in cleynen d
gen. **W**ant daer om
heft god die vrouwe
vander ribbe des ma

gemaect en niet van
 en heeft noch vande
 vmette. **E**n sulle twee
 geselle sine dat die
 ene niet auer d'an
 der en wil sine. en
 die ene d'andere ont
 stene om geselschap wil
 dat derd is sy sulle
 een ene den andere
 straffe in alle gebre
 ken. Want waer die
 ene des anders gebre
 ken niet en keert als
 hyt wale mach kere
 se wort hy delach
 tid var gade synre
 gebreke en synes
 onredye leuens. dat
 vierd is dat sy malc
 andere sulle gehonfa
 sine in edye werke
En aldus sal ene vrou
 we gehonfam sine
 ore ma in alle dingē
 die niet tegen god
 en sy. mer als se vole
 en is die ma niet we
 der schuldich. Want hi
 mach rusten en om got

gene. en sy mach ander
 dingē dāne weder der
 vrouwe wille. en des en
 mach die vrouwe niet
 doen. Want als hy des
 niet ontbere en wil se
 sal sy sulke dinghen
 late dat is sy schuldich
En daer van ont scil
 diget der die gehonfa
 heit ars bandes. dat
 vijffde is sy sulle d'anet
 gaeds hebn in edyen
 werke en dat is behar
 lick. Want die boze
 geest heft sin der linge
 mach auer die edye
 werke om der genach
 ten wille te dryne. dat
 sesse is sy sulle redye
 meninge hebn inden
 edye werke. Want
 die drie dingē en ar
 re ene syn sy schuldich
 te hebn noch nūmer
 daer weder te done.
Sich dese ses punte
 hiet die salighe patri
 arche abraham se vol
 komelick dat hy syn

vrouwe ny en besliep
tan in goetelicker me-
ninge. en myt groet
anre gades. **E**n daer-
om sedyt sinte Augus-
tin dat syn laen niet
ongelyck en is. **S**inte
Johan ewangeliste la-
waer wael dat hy vole-
kender had en. **E**nte
Johan ene sinner ma-
get was. **N**u wille
ic dy den anden syne
des gebades segghe
en die is dat nyemat
en sal onkynstheit
drynne myt wille noch
myt quade gedachten.
en desen syne geet alle
sonder sinde linc aen
en alle den gone die
kynstheich stuldich sy-
te leue. **Die ionger-**

W sal ic dat ver-
stane vande ge-
dachten. **Die meester-**

Dat wil ic dy seg-
gen off dy on-
kynsthe gedachte in val-
len haestelich en niet

in dy en blyue dat ons
geen hinder off sy ar-
onbedachtelich een wile
in dy blyue dat is dage-
licke sinde. **g**er blyuet
hy by die onkynsthe
gedachte als hy se be-
kent en hem daer wa-
le mede is. en sy hem
genachtelich syne se-
ist dat sinde. **D**ie sedyt
Sinte Augustin al en
wold hy ar werken
ar niet gedaen heb-
nochtant syn die ge-
dachte dat sinde. **g**er
wold die mesthemer
ene volcomene wille
die gedachte mytten
werke veruulle en
alsine myt wille byd
selue gedachte blyuet
se ist noch swaere ge-
sinde. **Die ionger-**

Ic wost geerne
waer mede die
croue der medelich-
heit gempert wort
en waer sy ar die me-
sthe vlyese mach.

Die meester
sake wens dat
vijff saken beroude
mesthe die die bar-
croue der methelichst
die ierste is als die me-
sthe werelike valt soe
is die croue vlane
mer gesiet dat tige
sine wille en hem die
mesthe weert myt al
sijnz macht. soe en
hinderet hem niet
mer sine croue wort
gedubbelt als Sint
lucia sprac. Die an-
der sake is als eene
mesthe sine wille
daer toe gijft dat
hy en daer in ont-
gaen wil. en aldaer-
toe duet dat hy vmaet
op zatter gesie. soe
heft hy die croue ver-
lane. mer heft hy alle
den wille en en duet
hy niet daer toe al
dat hy vmaet zatter
gesie. soe en heft hy
die croue niet vlane

Die derde sake is alsoe
een mesthe blyuet son-
der gegade allene om
des gemacets wille. en
niet van myne onder-
zocht wille. den en wort
at die croue niet. doch
stet dat in hem dat hy
alsoe blyue wold. al en
wer dat gemac niet
soe en hinderet hem dat
niet. Want alsoe lange
als hy gaet eer yets
wat daer mede meent
soe wort hem die croue
Die vierde sake is. wa-
neer die mesthe die
volwassene is alsoe sterft
dat hy nye den wille
en hadde dat hy in re-
nichheit wold blyue.
den en wort at die co-
ne niet. Die vijfte sa-
ke is. als een mesthe
wil heft in die edersap-
te game en inde wille
sterft. Daer van sedt
Sint Augustijn. an dat
ker vole sekerre wefe
en saliger ene vrouwe

An ene ioncfrou be
die den wille hefft w
der edyt. sterft sy in dē
wille sē en wort haer
die crone niet. mer
keert sy haer weder
vande wille sē en sta
det haer niet aender
crone. **D**it sijn die
vijff sake daer mede
mē verliest die conet
licke crone. **S**a ma
gen sy hem wale bedro
ue die om die tijtliche
omneyne genachte.
die ewige vrond ver
liesen. en den rycke
myneethicke stat om
om sē deyne snade
vrond genē. **W**a se
mach hem die mēsche
niet recht wale ver
uonue. die dē rycke
myneethicke costelike
durbare stat noch wa
le beuaert henet. **O**ch
wā dānbar solde hy
sijn dat hem got sijn
durbare lieue schat
benale henet. **W**a

Doch hy dmerme
dromich wesen. **W**at
hem god der eiz gan
medelichke kuyt.
en hē solde alle wege
te made wese. als die
enē grote stat te be
waren heft. **A**h alke
seze mēnet. **W**at
die mēsche vloze als
hy den gemyde stat
behalder. sē en reket
hy al sijn ander ver
lies niet. **E**n secht
tot hem selue. **A**ls
lange als du dit dur
bar deynat henet
sē en mach dy niet
anders dēz noch sta
zen. **E**n aldus solde
den mēsche te made
wese die die gothike
salicheit en die ewige
eer begerde. **E**nde
wie den edelē durba
ren stat hedde en dē
myde den got sē seze
mēnet. **E**n hy sē go
telich lone wille. **E**n
denck dat die ^{ewige} got al

die gone die dese ver-
borgte stat hebn ende
dien bewaer sinderlin-
ge myne en sinder-
linge vrouden inden
ewige leue bereydr
heft die den anden
al weder sedt wort
En wone sinderlin-
ghe en alre naest by
an leuē mit sin-
derlinge gesonge
en vroude. En sy
meer der lachtyche alre
queder werke die in
der heiliger kerken
gesien zā ander lude
En syn sekerre meer
gotlicher genade. en
hebn meer lude der
haliger engelen wes
susteren dat sy sine.
En syn blome der puer-
heit. haer myste gelut
is lanchelzer var. ga-
de. an een seer groet
gelut van ene anden
En syn kinder des
vaders. susten des sa-
wes getrouwe brude

des heilige geestes. he
is ver. die lichamelike
gebaert der tyndler-
kinder. der die in pine
gebaert werde. gegene
die ewige gebaert des
gemeyde gades sone
in onse herte. Daer om
syn sy mint ~~on~~ onse
vrouwe moeder ihu
xpi als Eypang sedt
hier om is maget
alsae vole gesproke
als moeder alre gotlicher
dracht. mer wyff is
alsae vole gesproken
als weerdige eer des
paradijs. Enly et is
een hemels engel
lene een reine herte
te hebn in ene lins-
chen lichame. Dwa
genachlych dat dat
is sedt Sate August
ting. het ~~is~~ bette ene
maget zamen edhe
vrouwe. En der die
edhe vrouwe alsae w-
le kinder gewone

hed als van adams
tyde tot hier toe come
sine. en dat een vge
lick kint alse heilich
weer word als sinte
johanes baptista.

Der reynicheit geet
bone alle gebaerte de
ser tijt. **H**ier by mach
stu wale merke. **W**e
dunbar en edel dat is
die stat der reynicheit.
Daer om salmi desen
stat myne bone al
dinkel. **W**ant alse
lange als du en niet
vlaet en heues so sal
tu selver wesen gothe
ker genade. en syre
liener moeder dat
dy die minner af en
gaen wa se du oer i
ander gebreke dmer
gevalse. **W**ant idz
betruwe den sueten
minnerlike dym dat
hy dy des scats sal la
ten geniet en dy ene
wedderkerre gene tot
genade. **D**at sijn ge

myde stat den heheffhe
net minner aen di ver
laet en word **Die**

Ic mer **longer**
wale dat reynicht
ene geet doudes is dat
hy in erre weer dicheit
geholt wort. **H**ier
ontfendyte datter alte
weinch meste sine
die dese doudt in waer
re puerheit hald. **D**aer
om sedy my waer mede
dese doudt beuleder
wort in erre weerde
heit. **Die meester**

Du seges my nu
er datme vande
lude vinder die dese
doudt na erre waerde
heit hald en dat en is
niet te vinderen wa
tu vindes vole meer
keselinge dan edele
stene. **W**ant wa en
steen edele is waerme
erre my vinder. **D**aer
wetse wale dat des sine
goldeg my is dan des
grauw goldeg. **D**och wa
dat dat golt is so ist

doch bear. an bly. **A**lso
 gelyckes waer beudet
 dat ene maget is.
 als sy noch ene maget
 is so is daer noch een
 hofte weer. dicheit in
 der. **A**er doch wil ic di
 segge wat dese doget
 beudeket. **D**u salc we
 ten dat toe den iersten
 male dese edele doget
 beudeket wordt myt
 bozen onkynsthe ge
 zachte die in de men
 sche weenteliche sijn
 daer var. sal aer ene
 gned maget lmed
 myt alre vlandheyt.
Want se wort vande
 gedandte gehyde den
 zaden grane die van
 bute stome sijn. ende
 byne sijn sy vol qua
 des roets en geuorms
Toe den ander male
 wort die stat en die
 edel doget beudeket in
 quade wille als me ul
 hener onkynsthe
 te done. **A**er als men

Deint niet te valle
 en daer toe niet en diert
 al dat hij vmaech se en
 verliest me der conne
 niet. mer sy beudeket
 den quade wille. **T**oe
 derden male wort dese
 costeliche stat en edele
 doget beudeket myt wt
 wendiger. geselschap
 en myt tyt cortinghe
 te sucke. **W**ant ene
 maget sold al toes vich
 sijn also vole als sy mochte
 en alleen te wist in ore
 gemide brudegom **ih**
xpo sucke. daer mochte
 sy waele al aer genedhe
 in vande. **T**oe den vier
 den male wordt dese
 edele doget beudeket
 myt tytelicher lieffde
 die me totte lude heft
En dit onthager de
 ghe myden **ih**. **W**at
 die lieffde niet goetlike
 noch niet puert en is
En daer om sedyt sinte
hedmm. 1. hesus is een
 verweent myde hi en
 wil niet dat dy ander-

Mensthen aensiene.
mer hi wil dat hi niet
waerheide segge mach
Ome is mij dinnē. **O**me
is mij volcomē bruyt
Altyt siltu beslaue sij
in dyn kēmerke daer
sal dyn brudegom in
dijne herte inth spze
ken. en du salt hem
hoirē en weder tot hē
spreke mit aendacht
gen gebed. **A**lsē dē
Sāte hedinnē **S**āte
bernard **S**āte fran
ciscus en vole ander
Da den vijffte male
wort dese edle dichter
beuleet mit lydam
liche bernere als vā
helsen arm wone end
des gelijcs. **D**aer **O**me
lesen wy een exempel
dat eens een eenze
dler sijne moeder
hant niet bloet en
wold ameren daer
hi se leide soldē ouer
een vander. **I**n be
want sijn hant niet

Mantel en ley
den se alsoe ouer dat
vander. **E**n wa wale
dat alsulke dinghe
van en selue gene dat
sinde en sine mer
alsine daer van ont
fenget wort en wē
dat dnet wt lydam
liche lustes wille se
wortet lychlich een
dat sinde daer wt als
een heilige secht. **H**ier
om sal hem een kinst
mēsche vtelich daer
var hined en alsulke
dinge vliene. **H**ier
om secht **S**āte augus
tin. **S**elones my wt
ic spreke als een bis
cop en en lieget niet
dat die beste mediane
is vliene in alre aen
vedytige des heyligs
Sich ene ioncfrouwe
sal alre in anre wile
en niemāt beuue
op dat si niet beuleet
en werd. **D**aer **O**me
secht **S**āte bernart
Et sijn der ioncfrouwe

gewants die daer-
 gewaer medhe sy
 alle wege in anere te
 wese en nimmer in
 sekerheit hem ge-
 lone te wese op dat
 sy daer om te var-
 lmediger sijn in die
 onseker dinghe soe
 ontfruchtig sy aer die
 dinghe die seker schyn-
 ne. **Da** den sefte male
 wort dese edele ducht
 beudet van honerdie
Want houerdie is me-
 te straffe med medhe
 dan in andere mensche
Want sy en sullen
 niemant begeere wal-
 te behage dan allene
 oren ewigen brude-
 gom. en want den
 al dat wale behaget
 dat armadich is. **Da**
 er om solda me sike
 verarmadige in
 allen dinghe. **Hier**
 om secht aer sunte
 bernart. **het** is een
 genachlike vermy-

ginge medheleicheit
 in armadichheit. **Wat**
 die siele en behaget
 gade niet aenich.
 Die wale geget is
 inder armadichheit
Want in armadichheit
~~machme gade wale be-~~
~~hage~~ vercoert die
 reynicheit. en reyn-
 heit lichte inder ar-
 madichheit. **Want**
 myt armadichheit
 machme gade wale
 behagen die daer we-
 der vint die vlate medhe-
 leicheit. **Mer** sonder
 armadichheit dat iche
 wale segge dat die
 sonderstap marren
 gade niet en hedde
 behaget. **Daer** omme
 sweech sy aerre reyn-
 ichheit en seide allene
 dat die he had aenge-
 sien ~~die~~ armadichheit
dat seit sinte bernart
 by dien du viel ver-
 staeste dat honerdie
 beudet die edelhe

Mer-vechdelichheit.
Want ene oetmadighe
chte vrouwe is beter
en gade genamer- dā
ene honer-dighe ionc
frouwe. **N**u wil ic dy
segge noch vier dingē
daer vāer sult hē hūe
zen sūnder linge alle
ioncfrouwe. **D**at ierst
is laenheit. Want een
maget sal vāi redhte
mīnēlick en beger-
lick wesen. **E**n dit sāt
Sūte Augustin sūde-
linge alle medhe op dat
sūniet gelīck en werdē
den gecke medhe die
daer lūweliche sūpē
en genē al der be-
geerte en der mīnē
in ore lampē des her-
ten en haddē. **H**ier-
om sedht hy aldus wāt
die wāerheit heft ge-
sprake. dat dien die
wenich mīnē oet we-
nich vergenē wort
Daer om sult gy medh

zen alle gebreke holdē
recht als off gy se ge-
zaen hedt. en sy ver-
genē were. Want gy
vā v seluē niet staen
de en weert bliuen
gy en weert in gebreke
gevalle. **H**ier om sal
di te meer mīnē heb-
bē om dat hy v belmedt
henet dā off gy ge-
vallen weert

In die ionger-
valle dūck in lau-
heit. en et is mīn leet
dat ic niet vole mīnē
en had heb en beghe-
ten. **W**ā sal ic mīn dā
n hebē **Die meester**

Du salt wāen
dat eens een
coninc was die wol-
de stryde en die had
sūnder linge twee
kmedhe. en die ene
had guet hart nesth
en was bereit te stryde
en te vechte vāer sūnē
here. **H**ier die ander
kmedht en had geen

hānes en seide tot sine
 heere. **H**ē en siest wa-
 le dat ic niet bevet en
 bin noch wapen en heb
 als die ander. **M**er
 onder trouwe wille
 die ic toth heb se wil
 ic aldus blaet mede
 strijden gaen en wil
 var dy vedijte. **D**aer
 dat die heere sich dat
 hy en alsoe getrouwe
 was. **D**aer sprack hi tot
 hant totte diene bre-
 ger desen getrouwe
 luedyt guet harmis
 dat hi niet blaet mede
 strijden en gaen. en var
 my vedijte. **E**n gest
 hem dat nu teyken
 aen sine wapen. **H**ier
 by salu merke wāne
 du niet en heneb be-
 geerte noch myne soe
 salu tege dy selue stry-
 den. en dy selue ver-
 wāne. en dy recht ne-
 gelen in ene strole inder
 kerke. **W**āne dat
 die ewige comt dat

siet dattu blaet lust sond
 begeerte. en dattu vedijte
 wolt tege dy selue om so-
 ne wille. soe wil hy te
 hant sine lieue engelen
 toth seynde. **D**aer se dy
 begeerte en myne bre-
 gen. en dy daer mede
 dede. en syn teyke dat
 is syn heilige lyde in
 dyn heere drucke. **S**in
 wil ic dy vort segge
 waer var dat aer ene
 maget huede sal. **D**aer
 en ander male sal sy
 aer huede verledidyeit
 want ledidyeit is een
 oersake groter sūde
 en quader in valle des
 heren. **D**aer va leestme
 inde ppheten ezechiel dat
 die soconite daer mede
 in die grote ongenadi-
 ge sūde vele. daer-
 om dat sy ledidyeit ginge
 en waelaten en dron-
 ke. **S**ich ene maget
 sal omer wat dāne
 op dat sy niet ledidyeit
 en gaen. **E**n en saler
 mūner blyne liggen

op aer bedde als sy aer
nærdurft gesslapē heft
op dat aer die boze ge-
est niet en becare myt
quade gedachte. **Dat**
aerde is dat aer ene ma-
get sal huedē vār cos-
tel cleer en vār lecher
spijse. **Daer om secht**
Sint bernart vande
gewand aldus. **Du**
salt gedendē dat een
starpe cārde dat mals
gewant sacht. **Alse**
maket aer hart ge-
want die constencie
des te pierre. **Alse en**
is sacht gewant niet
anders dan een wech
totter onknijst en tot-
ter honerdie. **Want**
recht als een te ryste
de dān alse is hōdie
Bich aldus seg ic aer
dat een maget aer
sal huedē vār lecher
spijse. **En dat meyn**
ic aldus. sy sal aer
blere nærdurft in
eten en in drincken
neme mit groter
matheyt. mer daer

in niet te suetē suete-
heit mer recht nær-
durft. **En sal gedē**
lē dat die salighe lot
vele mit sine docht-
sch van auerbluede-
heit. **Dat vierde is**
dat aer ene maget
huedē sal vlesliche vā
ouerbluedige woerd
en ontermelidie geber.
Daer om secht Sint
gheronymus die wārd
eene maget sullen
avys wesen en sacht
madich en seldē en
alters myt sthemelht
veraert syn als mit
geordenertheit de
wōrd en der sime
en des gelaets. **Wat**
die ogen eene maget
sulle alters belmedt
syn en neder geslage
Der ore sullen alle qua-
de wār vlene end
niet hore. **Der vuer**
sullen seldē wtgaene
en al eerbaerheit sal
in ore handē sthine

en in al oze wandeln
 gen. Want des is noet
 Want dese ducht der
 weerdiger zynichheit
 wort sere hylteliche
 beulet als ene witte
 lehe die te hant van
 hylteliche der verue
 ringe en ander be
 weginge der wind
 wort beulet en ver
 dorret. Duer omme
 secht een heilich olt
 vader. dat die kuyf
 heit is gelycke ende
 clare glase dat niet
 allene van onsinere
 dingē. mer oet vā
 deyne adem tyncht
 beulet wort ende
 verdorret. Och
 kumde ic dese edde
 ducht en weerdige
 sat mē gront dyes
 herte gedruke dat
 wold ic geerne dan
 En want my gebre
 ket van van deser
 weerdiger ducht te

steme en te spreke. daer
 om heb van deser deryn
 re leer die ic di gesacht
 heb een vnaegen.

Die wonger
 wist ic geerne
 van weduwe was sy on
 halde sulle en wat vrynd
 ten in oze lene gelege
 is. Want my dat sūnd
 linge aen geet.

Dat die meyster
 wil ic di segge
 du salt wete dat we
 dinstap een grote cocht
 is. Want die stryft wy
 set dat got sunderh
 ge een sien gedaen heft
 op die weduwe mit sy
 ne genadige oghen
 hy is oet sunderlinge
 bezynt te nyste alsw
 lesen by helias tijde
 Daer gaet honger was
 en gebreke in dē lande
 van sarepta. daer en
 wart nyemāt vā ga
 de getraest dā allene een
 weduwe. Die ewige
 got heft oet dese ducht

se lieff dat hi en si
derlingē aen nemet
waer weduwe wat
gestuēt dat hi aen
helpt. **Hij** woldt oec
dese dogter late gehe
licht werde in synre
liener moeder die la
ge tijt ene weduwe
was na 10 seps dode.
Hij heft oec vole won
dres gewracht indē
weduwe **Als** ons die
scrijft secht mit Anna
der pphessē. en Judith
die al dat volc vā ysa
hel wt oer node halp
Het is oec een para
dyse leue. Want indē
padysē en heft geen
vrouwe enē mā ge
hadt. **Het** is oec een
tepkē eenre reymre na
tuere. en is een seer
seker leue. mer indē
echt daer valt vaele
sorge en verdriets in
En hier by mer estu
wale zattet een edel
leue is. **Doch** saltu we
te dat drierlen wedu

weshin. **Som** gheloue
dine leue na dēre lust
en na oer wille dat
syn dē weduwe. **Vā**
dese secht Sintē pauwel
tot thymotes. **Wedu**
we dit waerachtighe
weduwe syn die salu
ere. mer ene weduwe
die in weelde leuet
die is daer. wae wale
dat sy indē lodyne
leuet. se is si dē syn
oer gemaek daer. **So**
mige weduwe syn
die oec hūb besorge
en oec kinder totten
anere gades halden. **En**
sulle weduwe lanet
Sintē pauwel sūder lū
ge. **Daer** en dē mē
syn somige weduwe
die gade lūe dā en
nacht en dēne hē
Als Anna die heilige
weduwe en pphessē
vander Sintē lucas
bescrijft dat sy stādē
licht indē trimpel was
en dūndē gade mit

vastē en myt gebeden
dich en machst

Die ionger
sedt my wae sal
ar ene weduwe hal
den. en wat behoort
ar van rechte toe.

Onte die mes
pauwel be ter
stryfft ons der wedu
wen regel en meent
dat ar vier dingen
te horen. Dat ierste
is andachtich gebet.
Want sy sullen sijn
liefte mynne heben tot
andachtige gebede.

Dat ander is. sy en sul
len nimmer ledich we
sen. Want Sint pau
wel straffet alle we
duwe die in ledicheit
lene wille. Hier omme
ene weduwe sal alle
wege omme wat ar be
den. Dat derde is sye
sullen weinich warde
heben. Want ene be
huude mont behoort
alle wege eenre we
duwe toe. Als Sint

pauwel sedt. Dat vier
de is sy sullen eensam
sijn hier noch daer niet
lopen. Als er sinte pau
wel sedt. Want ene
weduwe sal wese alsoe ene
tortelduwe als die er
gegade verlaet heuet
soe menet sy enich ar.
en en vliegt niet hier
en daer als sy te vorren
dede. Hier om soe laest
die stryfft enichet om
dese weerddichheit. Wat
wy lesen vander seluer
weduwe ana dat sy ionc
en staen was vae vole
andere vrouwe. En had
bonen in ore huse ene camer
en ene heymelicheit wa
ninge daer se in wande
myt erze jonckhouwe
en en qua nimmer mee
het vae. dan als sy totte
tempel gaen solde. En
dichtich een hant hemt
aen hore huyden ende
vastē alle dage sonder
des sondegens en hoich
tijds dage. En verdreef
ar tijt in heilige oefe

Mingte en si dat aendich-
tigen gebede. **E**n daer-
zise weduwe vrucht
got grater wonder. Nu
lesen ac dat **Sint Ioha**
ewangelista sinderlin-
ge myne had tot eenre
edele weduwe die **Aer**
ta hiet. en streeff ac
ene epistele. daer hij
ac in vermaende dat
si ac mynetlick hebn
solde tegen alle mesche
en ac ac lmede var-
quade geselschap die ac-
bedriege mochte. **E**n
hy streeff ac ac dat si
aers selues waerneme
dat si mer en vlare
dat si gewracht ende
verdient had. mer dat
si bestediche op die ven-
chte des leens. **D**at seg-
ic dy daer om dat tu die
selue leze waernemes
en dyn leene daer nate-
richte. **Die ionger**

Ach my ac van
lone en vruchte
der weduwe.

E die meester

seg dy waer die edele
lone hebn zernicholt
lone. daer heuet die
weduwe tsefticholt
lone die ac ac ac-
mate holde. **D**ie ver-
pant die ac **Sint Ioha**
wel bescrefft en ac-
len is alsoe grater dat
menighe salige wedu-
we hogter is inde ewige
lene dan menighe
ioncfrouwe sime. **E**n
ac ene weduwe puer-
licker halde ind puer-
die eenre ioncfrouwe
sa wordet ac mede ge-
deylt der ioncfrouwe
lone. meer en myne
daer na si ac daer in
heldt. **H**ier om sa
heb ic dy der ioncfrou-
wen wyse en eygen-
schap des te meer bescre-
ven daer om dat tu dy
des te vlietge daer-
toe haldest. **N**u heuet
du hier in myne sime
wel gement. den
dy ac in dyn herte
drincke myt alre

begeerte. **I**n wille
ic dy ar segge van
den derde syne. Ende
vander edelre maget
marie der weerdighe
moeder gades een we
nich. Du salt weten
dat die derde syne des
gebades is datme die
edhe niet en sal beke
alke dat die ene ge
gade den andere niet
en late. en hem va
an en stonde. Daer
om sprack **xps** wie
dat sijn edhe vrou
laet ten weerdan dat
sy ar edhe had ge
brake. die maket
sijn edhechap vallich
En wie ar neme
die sijn gelat hefft
die brint sijn edhe
chap. Aldus mernde
die leerre dat hem
die ene vande ande
re niet en sal stonde
ten weerdan dat he
gestede van gebra

kenre edhechap wege
In wil ic dy segge van
der edelre maget maria
en weerdiger moeder
gades. **W**eter dat se de
sen edele stat in se gro
ter puerheit en rijm
heit behuede dat ar en
geen puer meste nu
mer meer en moete ge
liche. Want sy was ene
maget in siele en in licha
en in beide te same. Du
salt weten waneer aere
een siele keert van gade
en niet in sijnre myne
en genade om is. se is sy
vrijst en heft in deser
wijste ar edhechap toge
ore ewige bindedom ge
brake. **H**ier om want
alle meste in aere moe
der liden beuledeet
werde vander erffim
den. **A**ls dan die siele
is inde hant gades en
got keert hem vander
tijt vaert ~~tot~~ ^{v. vander} siele
al die wile dat sijn erff

sund is. **H**ier omen
syn alre mēsthe sielen
niet puer mede dy.
Want sy al in deser ma-
ten inder onpuerheit
der erffindē gevalle
sine. **H**ier om die daer
legge dat die edel ma-
get maria in erffindē
gevalle is. Die sprekē
der volcomē mede dē-
heit aff en valstjen
dat waer der engel-
sther gnetē die daer
sprack Ame dat is son-
der wee gwaest. wē
sy in dat wee alre bron-
wē gevalle. **E**n leg-
gen gade der grote
omvysheit te. **W**at
geen wijs hē en laet
syn palaes moerwilles
veromeynt werde in
dien hy sine wongē
vercāt heuet als hi
dat verhaēde mochte
En vūytē der die
er der weerdiger
mader en maget
maria. **W**ant sy hed
voelle lūwer gewest

envelich inder helsther
pind. dan dat sy een
egenblydē mede tar-
ne gades gwaest
hadē. **H**ier om sē
Sint Augustin die
der den ketter-arrin
Weer mē mader-
beudet wordē der
se maectē. so mocht
it der wale vā dē-
beudet werde te se
mē gebaerdē. **D**ese
reden sprach Sint
Augustin inder per-
sonē gades totten ket-
ter-arrin. **W**ant de
se selue ketter-lacht
der weerdiger maget
maria vole onpuer-
te daer om straffen
hem Sint Augustin
in der personē gades
Der had Sint Incht
een heel buede gema-
ket tegen die gōne
die der reymē maget
maria der edel reymē
heit affsprekē wille
En dat was seer orber

mar. **D**ant ic ge
 loue dat dat erre mi
 ster ee een was die
 der got geueerdiget
 heuet. **D**aer om wet
 dat mi herte des te
 heuet heuet de ver
 keerde mēsthe asach
 met. **W**ant die selue
 verkeerre noch rant
 niet en wolde der e
 delu maget dese eer
 aff spreke wie quaet
 hy ar was. en sprac
 als die heydenen mid
 lueche allhoran be
 stene hebē. **D**at die
 weerdige maget ma
ria en der lieue een
 gebare sone in gene
 erffinde noch gebiet
 nye gevalle en sine.
En ar sedt hy dat sy
 maget bleeff die ore
 sone gebarede vande
 heilige geest. **E**nde
 mid lueche allhorone
 sedt hy aldus. **D** ma
ria god heuet dy wt
 gelesen en wtuer tate
 bone alle vrouwe af

werle. **D** ynaria god
 heuet dy gecondiget
 syn waert. en syn name
 wort messias genaemt
ihesus marie sone wort
 hy in deser werlt ende
 inder tate meder ge
 naemt. **D**ese waer de
 sende hy dat die engel
 tot onser vrouwe spē
En daer na sedt he
 vart dat onse vrouwe
 der drie persone inder
 gotheit een were. mer
 dat en is also niet. **E**n
 nu seg ic dy. **W**ant der
 een heide also eerde
 dat hy sende dat sy in
 geene matre nye en ge
 viele. **D**at wy kerstene
 mēsthe der ar dat omers
 vole meer ere sille. en
 der alle loff en weer
 dichet toe stome. **E**n
 op zattu die zeyndheit
 der herte te meer be
 leues. so salu weē
 dat gene beelde noch
 gene gedenske noch
 gene begeerte in ony
 herte nye en viele dan
 zew god in lichte. **D**

Paer om wart got son
der onderlaet in oren
herte verniet ende
gebaert geestelicker
en edelicker dan off
sy hem allene licham
lick had gebaert en
niet geestelick. **W**at
Sint Augustinus zegt
dat sy vole saliger is
in dien dat sy en geeste
lick dracht dan van dien
dat sy en lichamelick dracht
Hier om stont die adl
alcht inde hochste mit
opgericht herten in oer
Inde adl hem god in ge
baerde en verniet in
onsprekelicker lust. **E**n
alstu wile vande voer
gesteuenē dinge mer
ken moget. **D**a ver
steestu wael waer seer
edelick sy oer medel
cheit hielt van oren
inganch in deser werlt
tot aende eynde oer
leue. **W**ant sonige
leerers segge dat sy
in oer inganch die wy
le dat sy inde tempel

pet wandel in d'ijhe
te dat ene maget sold
baert den sone gades
dat sy de der maget
te oer gelaefde in med
delicheit te blyue. **W**at
sy en dacht niet dat
sy die maget sold wese
die aler te varen was
En dese gelofte hiet sy
totte eynde oer leue

Die ionger
segge dat sy ge
laefde knijssheit inde
tempel. **W**aer mocht d
een echtschap wese tus
chen oer en ioseph **die**

Wat **meester**
dat die edel
get maria oer wille gaf
te der echtschap. **W**ant
sy wiste in sekerheit
van godlicher afzinge
dat sy nimmer meer
vander echtschap bedat
en mocht werde. **W**at
sy dat wist daer om
gaff sy oer wille te
der echtschap. **H**ier om
mochtet wael een echte
echtschap wesen. **S**ich

die ewige god wold
 in aer die edtchap ge
 heiliger **hebn** laet wer
 zen. **W**ant sy swaer
 solda werde. se wold
 got zinne eer waende
 dat hy v.m. **Joseph** nu
 gebare. **D**an darme
 wane solda dat sine
 moeder in onedtschap
 swaer geword we
 de. **S**int **Augustijn** se
 get. **H**ier om wold hy
 dat sy getrouwet were
 eer aer die engel ge
 sant wart te haetschap
 pen den sone gades
 te gebare. **N**u mer
 wat heiliger edtschap
 zatter was. **W**ant sy
 hiet dit gebot se
 edelike. **D**u salt wen
 dat bonanetma die
 cardinael sedt dat
 die wde hebn bestene
 dat onse lieue vrou
 we die alre schonste
 was onder alle vrou
 we. **E**n nochtant en
 mochte geen ma mye

geen begeerte tot aer
 hebn noch aenbedynghe
En een leere sedt die
 nicolaus de lyra hiet
 dat een slyme onder oze
 aensichte was die dede
 dat geen ma en mochte
 quade begeerte tot aer
 hebn. **M**er sommige mey
 den se wie dat haer aen
 sacht had hy tot yemant
 quade begeerte ghelacht
 sy weer on van oze aen
 schijn verginghe. **E**nde
 het segge aer sommige
 dat sy gese ma mye
 myt volle ogen aen en
 sach. noch aer geen ma
 myt volle ogen aen en
 sach. **D**aer by merstu
 wale wa seer puerlich
 dat sy belmede den stat
 oere reynicheit. die aer
 den ewige god nedyde
 tot haer bone alle dinge
 en bone alle creature. **E**n
 die ewige sone si daer
 van se stonvelike daer
 dracht. **D**at **S**int **dyo**
nysus sprac dat hy se sach
Iet laue myne meester

S paula. **D**ant had my
die niet so wensliche
geleert onder ~~de~~ **scap**
~~van~~ **scap** stuit tusschen den
stepper en den creatur
ic hadde maria ver-
god aen gebedt. **D**ch
waerwachtelich dat
sy oerhielt in haerre
sonderstap. **E**n noch
tant dat sy die hoich-
ste was. so was sye
doch in oer oge selfe
die alre mederste cre-
atur. **S**y laued alle
ne oer stepper en be-
gerde den allene wale
te behage. en niemant
mer. **S**y en socht ge-
ne traest noch tyt cor-
tinge lute hem. **V**er-
heste en gonst was al
toe ongedult. en wa-
den altes by oer heme-
sche vader. des eren en
wille sy in allen dinge
sochte op dat hoichste
al oer vimgens. **H**ie
dine alle vriende ga-
de die vlinge hem

alle tijt dat sy nae oer
vimgen oer gelijcken
in alre knijfheit ende
rymheit. **E**t spret
een meyster dat got
die siele dier ome
henet gestape dat
hy sine congebare
sone dier in gebare
wold. **D**ch edele ge-
barte dier die ewige
gebarte des ewighen
spens wort der mede
delcker siele ver die
tychliche gebarte ge-
gene. **D**at is een be-
gine der toecomeder
schelheit. **D**ch wa-
genachtich is dat te
bevuele. **S**ich meest
van ene heide dat hy
van natuerlike dinge
den hem afende in
alsoe groter puerheit
en syn herte roech hy
alsoe radiche van
allen vergendiche
dinge. dat hy die ewi-
ge dinge myt alsoe

grote lust beuolde
 dat hy sprack is god
 alle wege alsoe als
 my nu te maek is. so
 heft hy wael een ge-
 noechheit leue. en dat
 is wale behaerliche
 dat hy god is. Want
 weer my alle wege
 als my nu is my zocht
 ic weer got als hy
 god is. Want nu een
 heide alsoe grote lust
 en genoechte beuolde
 in sijner puerheit. nu
 solde dan ene reyne mede-
 zelike siele vinde inde
 verdienē hy wp off
 sy oer weerdelich daer
 toe gene wold dat got
 in oer wille mochte
 vragestu oer wanneer
 dat got werke mach
 inder siele so antwor-
 de ic dy. wanneer als
 dat ghesiet dat si heff
 vū seet mit danke-
 heit ontfend. mer
 een heide. intvoert daer

to en sprack ad no ad no
 geest is enicheit in eni-
 cheit daer wort god.
 Waer dat vleesche is te-
 gen de geest. menichuol-
 dichheit tijt enicheit.
 tijt tegen ewichheit daer-
 en wort het god niet.
 hy en can daer mede
 niet geworke. Dit
 laet dy gheclaget wese
 dat die heide alsoe puer
 waerheit heft gespra-
 ke. en dat wy so ver-
 blint sime en der waer-
 heit so ongelich sime
 mit leue. Nu wil ic
 dy noch meer seggen
 vande alre heffte mede-
 den. Du salt wete dat
 oer die edelste mede-
 oerre vryheit ontlae-
 ten. en myt oer selst
 wille niet en wille niet
 en wille behuude dese
 stat. mer sy begeren
 datte god behuude. Daer-
 om so vū wille sy oren
 wille mitte gotheken
 wille. en gelane daer-
 reynicheit toe halden

al oer leue land. **E**nde
dat is gade genamer-
een vre dan xx. ier. ma-
get te wesen in eygene
wille. **S**ich sy neme oer
vlietelike waer wat een
re maget te behaert
Nu sedyt een meest
dat maget also vele
gesprake is als die va-
allen vrende dinge is
gelediget die in deser-
tyt syn. **D**oe hy was en
de hy niet en was. en
na desen syne soe ont-
blate sy hem va alle
forme en beelde en
halde den in die beelde
loze formeloze goether
in waerre lidenheit
alre natuer en creatu-
ren. **E**n dan soe comt
genueer vrucht va he
want sy werde da ma-
get en sy dan vrucht-
bar dat is wameere
sy oue gane ontfange
van gade. **D**ie drage
sy weder op. **I**n oer oer-
spronck niet lane en
niet dandheit. **E**n

sy god in he ontfange
soe drage sy en weder
op in hem selue in dat
vaderlike herte. **A**ldy
gebanz sy ihm alle da-
ge dinstverff. en
legge hem in die tijt
be zes hemelsche vader
En vander tyt be kint
sy alle tijt mit beger-
ten. **E**n mitte oghen
des herte dat edel kin-
delijn aensene. **S**ich
dit syn die wyse mede-
den die den al in oer
lampe hebu berijt.
En totter myddernacht
niet oer brudegom
gaen. en in hem pten
traest en ruste en tyt
doringe sucke. **D**ese
mede en betomere
hem niet niet me-
mat. **S**y en gaene
noit gent dan daer sy
gebetert werde. **I**n
werde syn sy matid
oer steme is sadstme
dich. **O**er gelaet is
niet sam en eerbar.
Daer om syn sy wtuer
dare rosen des hemel

schen paradys. en edel
 leken der heiliger ker-
 ken. **E**n want sy ont-
 enge brudegom alle
 mine. en syn eer ende
 wille mallen dinge sue-
 ken. **D**aer om geniet
 hy en weder dusent
 verff begeerlicher
 dan sy hem ve begeer-
 ten. **E**n hier om soe
 wort hem alle suetic-
 heit der nature en die
 bitterheit en mach niet
 in en apenbare dan dat
 geue. gnet dat god
 is. **W**ant die suetich-
 gaed bedwinget se
 dan dat sy anders niet
 en moge dan dat got
 wille. **W**ant ar wille
 anders puz mede
 like leue wille is v
 wonen van gade.

En die ionger
 my waer hy sal
 die meste bekene
 dat syn wille veruone
 is van gade. **Die mae**

Wetattu ter
 dat bekene en
 mach aen ses dinge

In den ierste off hem die
 meste tot gene smidlic-
 ken werke en geniet mer-
 dat hy se weder staet en
 alle wege vlyt. ende
 sine wille volcomelike
 daer van tredt. en dat
 en vmach mestehele
 wille niet. en die daer
 van sine wille noch in
 en keert. **D**ie en mach
 sonder sunde niet staend
 blyne. **I**n den ander
 mal off hem die meste
 myt alle sine crachte
 die hy vmach volco-
 melike keert tot alle
 zand. **D**ie got van he-
 cyste wil. en des en ver-
 mach oer die meste niet
 van hem selue. **E**n daer-
 om seget onse here son-
 der my en vermachdi
 niet te done. **I**n den
 derde male off hy en
 myt alre vlietheit keert
 alleen van datsinden
 als sy hem aen come
 en geern hem daer var-
 huede wold. en dat en
 vmach nyemat dan got
En daer van sedyt **O**nte
 panwel. **I**n den vierde

al dinc inden die mi ster
ker. **T**en vierden ma
le off een mēsthe dat mid
zal maect tuschen god en
hem. **H**et sy lichamelich
off geestelich en dat mo
te god in hem selue in
mensche werke en dat
maect hem beneme al
middel. **E**n dat is dat
hoichste werke dat got
mit genade in den
mēsthe werke. **T**en
den vyften male sal
me bekene off des
mēstheit wille gades
wille is off die ere ga
des allene syn meyne
sy in alle dien dat he
beregent dat hy dat
alre beste dier in ne
mer nader hoichster
gotlicher ere. en dat
is dat licht der glorie
in den mēsthe opgegane
als anders in hem niet
en vinder dan dat alre
gotliche ere opgae.
en syne selue ere ond
gae. en dat lichter

seer cleine. **D**ant
~~maect~~ me vint seer
viele mēsthe die wael
sette. **I**c beger dat
die wille gades volbr
cht werde aen mi en
aen alle dinge. **H**et
is gnet te segge mer
het is ^{swaer} te dene
en hem te volge als
datter altoes in hem ge
sne. **E**n dat en mach
niemand heln dat vol
come mēsthe die in
wespelcher waerheit
staen onbewegelic
mit gene dinge
te vole. **H**et sy luff
off leet off water
is dat hy in alle din
gen te vrede bliue
Ten seste male als
die mēsthe alsoe staet
in wespelcher waer
heit dat is inder sel
uer wesentlicher
dat hy alre in dinc
den is in den verborge
hemeliche onbetan
den wille gades. en

sine wille te male zae-
 in verheft. alsoe dat
 hy te male wisseloes
 wort dat hy noch guet
 noch quaet en wille
 mer hy en wille niet
 En dat en is niet des
 wille tegemoope en
 dat is daer om want
 hy onbekant mynt
 den bloen wille gaeds
 in mēsche en daer
 van street hy ledich alles
 wille en laet god alle
 wille. En dat is die
 hoichste veninghe
 des mēsche wille. en
 dat secht al dat hyde
 ihu in dien hy en re-
 niget en nisthet vā
 alle dien dat got niet
 en is. en die vande gro-
 ten statte verborghen
 leger in ons herte hyde
 te male tot gade ghe-
 boude stont. En alsoe
 comet hy opte hoich-
 ste graet der volco-
 menheit. En soe wat
 des mēsche herte dan
 bidet dat geerdiget

hem got te gene. Ende
 dit is daer sine want
 hy alle dien genach is
 geueest dat god van
 hem hebn wold. En
 daer om moet hem got
 ac genach sijn wat hi
 wille. En daer om wie
 dat wille dat hem got
 alle wege verhoer mit
 dat hy em bidet. die
 sal god ac weder hore
 soe wat hy em bidet
 dnet hy dat soe en mach
 hem god niets niet me-
 gen. En een leerer
 secht dat die hant ga-
 des minner ydel en is
 te gene daer die arke
 des herte is vol guedes
 wille. Een volcomen
 wille dnet alsoe vole
 myt ene werck als
 een onvolcomen mēsche
 werck wille myt mē-
 gen guet werck. En
 hy werket alsoe vole in
 eenre vte als een ander
 in langer tijt. En hy
 werket alsoe vole myt

rusten als een ander
mit groten arbeide
En dat is daer omme
want god en myner
die dingē niet die
onvolcomē sijnē ende
na volcomēheit der
talen noch nader grāte
mer hij mit een yghel
dinct na volcomēheit
der puerheit. en daer
dat werck puer is
en volcomē dat is ga
de lieuer dan dusent
die onvolcomē sijnē.
En want dan een volco
mē wille bereyt ma
ket alleen een volco
mē werck. daer van
een werck bett is dā
dusent ander werckē

My die ionger
genoeget wael
mit dese. sech my ve
rt vande senēde geba
de gaeds **Die meester.**

Dv wil ic dy oec
segge vande
senēde gebade.
Hier na volghet dat vij
gelot. **Die meester.**

Dv salt we
ten dat die
almēdigh
ge god sijn
ff totten senēde male
Dn en salt niet stēle
En hier mede als
Date **Augustinus** secht
sā is verbade alle
omēdicht en vrent ghet
dat des mēschē niet
en is. **D**och machmē
vrent ghet nemē
sonder sūde in ver
wysē. **T**ā dē ierste
male alst gebade wart
van enē ouerste die
des myt recht niet
te gebade en hēet
want god die hēte
den ioden den lude in
egyptē oec ghet tene
mē. **T**ā den ander
male als mē dat om
des beste wille dinct
als aldy of mē enē
o sijnigē mēschē een
sweert steelt en dat
beholdet op dat hy
genē scade en dā dat